

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvm. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

Oratio Fr. Gregorij Petrochae Mantuani Ord. Min. de Obseru.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

tatu introducti Legati duo Regis Voxu Iaponi, A Frater Ludouicus Sotetus, &c. et Don Philippus Franciscus, &c. post solemnum summi Pontificis adorationem, & beatorum pedum oscula, ab eodem eximia cum significatione benevolentiae, & charitatis accepti, in locum à designatore praestitum, magna cum modestia secesserunt. Post hec allata ab ijs Regis litterae publicè recitantur ex Iaponico in latini sermonem conuersæ, in hæc verba.

Apostol. Atque
Regis Voxu ad
Paulum V. Pō-
et. Max. litteræ.

Magni, & uniuersalis, sanctissimi totius orbis P. Dñi Pap. & Pauli V. pedes cū profunda summissione, & reverentia osculando Idate Masamune in Imperio Iaponico Rex Voxij, suppliciter dicimus. Cū venisset P. Fr. Ludouicus Sotelo Ord. S. Francisci religiosus ad meū Regnum, & in eo Christianā legem predicasset, me misit, ab eoque eā audiui, & mysteria multa, quæ de ritu sunt, et ceremonia Christianorū, aperuit, quæ sanè in corde recordes, & perscrutans, cognoscens vera esse, & salubria, suscipere profiteda, nisi me aliqua negotia deturbarēt, & inexcusabiles cause detinarent, si tamen pro nunc ego non valeā, cupio salutē meas gentes, & subditos populos Christianos fieri, hoc ut feliciter eueniatur, ad me mittas quæsio. Beatusse Pater, Religiosus Ord. S. Francisci, qui de obseruantia nuncupantur; hos enim præcipue dili- go, & obseruo; tua uerò Altitudo ipsis amplè concedere non horreat omnes licetias, fauores, et quæcunq; alia ad id necessaria. Ego autē iam terram hanc ingressos adiuuare nō desistā, sed in Monasterijs adiucandi, & in alijs rebus, quibus potero beneficijs in seruia, similiterq; expostulo, ut in meo Regno disponas, gubernes, instituas omnia ea, quæ ad propagandā sanctam Dei legem & utilia tibi fore placuerint: præcipue, ut in eo instituas, & creas quendam magnum Prælatum instanter supplico, cuius obseruantia, & sollicitudine omnes, qui in eo habitant, quā primum Christianos fieri non dubito; de ipsis autē expēsi, et redditibus ne queso anxius sis, quia ut copiosè fiat, nostræ sollicitudinis, & curæ propriū esse volumus. Cuius rei causa ad te mitto præfatum Fr. Ludouicum Sotelo legatum meum, a quo possis de corde meo, quæ tibi uisa fuerint sciscitari, optimè namq; nouit, quæ circa prædicta in eo sunt, et hec, ut effectū habeant ipsi roganter missō benevolas aures concedat, & honorem præbeat tua Beatitudo, cui etiam comitabitur quidam nobilis eques domus, qui F'axecura Rotuyemon nominatur, qui similiter legatus meus existit, & ambo mei vicces agentes, obsequij, & obedientia causa ad sanctissimam & que Roma-nam Curiam peruenientes, tuos beatissimos pedes pro me osculentur, & si forte prædictus Pater Frater Ludouicus Sotelo in via fuerit vita fun Elus quilibet aliis ab ipso designatus, ut legatus à te admittatur tanquam si ipse uiueret.

Cognoui præterea, quod meum à noua Hispania Regnis, quæ potestati, ac ditioni potentissimi Regis Hispanie Philippi subsunt, non multum distat; quapropter cum desiderio communicandi cum ipso, & cum illis Christianorum Regnis, eius amicitiam exopto; quod equidem sic fore confido, si tua auctoritas interueniat. precibus humiliter peto, ut hoc Altitudo tua incipiat, & ad finem & que perducat, maximè quia necessaria uia religiosis à te missis est. Prae omnibus pro me orabis omnipotentem Deum, ut ad eius amicitiam ualeam peruenire. Si uero in hoc Regno aliqua uideleris tuo obsequio, & voluntati gratiofa, iubeat Altitudo tua, quoniam, ut voluntati tue respondamus, totis viribus adimplebimus. Nunc autem licet exigua sint dona, quia tamen ex longinquâ regione adueniunt, cum reverentia, & timore, pauca, ex Iapone tibi offero. In omnibus alijs nos remittimus ad prædictum Patrem Sotelo, & equitem Rotuyemon, & ea qua ex parte nostra tractauerint, ac rata fecerint, ipsa & rata esse volumus. Ex Ciuitate, & Curia nostra Fendai, anno decimo octavo etatis Quecho quarto, die Lunæ nonae, id est anno salutis millesimo sexcentesimo tertio decimo. Pridie nonas Octobris.

Cognomen dignitatis,

Mateundayra Mutcunocami.

Nomen, & cognomen Regis.

IDATE MASAMUNE.

Dies inscriptionis, ut supra.

Recitatis litteris, & silentio indicto, ipsorum Legatorum, & Regis nomine sequens oratio est habita à R. P. Gregorio Petrochæ Mantuano, Ordin. Minorum Obseru.

ORATIO F. GREGORII PETROCHÆ
Mantuani, Ordin. Min. de Obseru.

Z Elus pietatis, eō tandem his diebus peruenit (Summe Pont.) ut per tuos filios, ac famulos Christi nomen, & annuncietur in Gentibus, & Regna fructificet. Dominus, et Salvator noster suum obsequentem, diligentem, & confidentem Petrum, insigni notione indigitans, Beatum, illum vocetenus nominauit. Beatus es Simon Bariona, cui concordans Ecclesia, & pro suo Pastore intercedens, dicit; Dominus consuet eum, & uiuiscet eum, & beatum faciat eum in terra. Qui fastigium Apostolatus agre ferunt, indignantes sedent in ista Cathedra, sanctissimi nomen tribuere, te, num beatissimum inficiari audebunt? Pro sanctitatis appellatione, nosse, prouincias, sufficiat, cuius in terris vicces geras, pro beatitudinis autem titulo meminisse sat erit, hic quem excipiias, quando excipias, quorsum excipias. Idem Masamunem, Voxij Regem, intra Iaponem, in duobus

duobus legatis, Philippo, scilicet Francisco Fauxura, apud Gentilitios clarissimi nominis, Regio sanguini coniuncto, Christi milite, & Ludouico Sotelo, minorita ex obseruantibus, Christi sacerdote excipis, & excipit tui felicissimi Pontificatus anno undecimo, & ad fedus reuerentiae, benevolentiae, obedientiae, ac fidelitatis excipis: Gentilem quidem Christo, eiusque sponsorie Rom. Ecclesie acquiris, sed Regem, & potentissimum & votum Christianum, Petro, cuius es successor, quam letum, ex Gentilibus Cornelium excipere? Paulo, cuius nomine honestaris, quam letum, nosse quod Macedones verbum veritatis exceperint, & in eo, persecutione quamvis reclamante, persistissent? Dei Genitrici, cuius deuotione ferues, quam letum Tharsis, Arabum, Sabaeorum, Reges, filii sui pedibus obuolutos inspicere? Domino ipso, cuius Vicarium exerces, quam letum ex nationibus Regulam, & Centurionem militem in suam formam adscribere? non tibi letum Regem gentium excipere? Pater in filiis laudabilis, non laudandus B. Franc. in suis hodie filiis, quibus tua beatitudini, tantum letitiae adiicitur? Seraphicus fervor sub hisce cineribus delitescens, en hodie quomodo erumpit in caumata igneos radios exsufflans, exterarum nationum viscera, en quomodo calefecit? Dulci Christiane charitatis intendio, en quomodo flagrare, fragoreq; facit? lex Domini immaculata, conuertens animas, testimonia sua nimis credibilia reddidit; non ferreis viribus, non aureis illiciis, sed specie sua, & pulchritudine sua: Huius gemitum illarum nepharij legibus inualuit; his incendens prosperè; processit; his regnat; his abhominanda Iuce, Itoches, Camis, & Amide, cunctorumq; Idolorum cultura se opponens, Dæmonem lacepsuit, profligauit, struit: Horum qui astant relatu nunciatur, a predicatione Rege, celesti, veroq; numine aspirante, auditum per Fr. Ludouicum Sotolum, quem intueris, Romanum Catechismum; Christi legem, legem perfectae libertatis agnita, ab omni vitiis, solidumq; seruitute immunem, iugum suave; onus leue, celebratam; Diras illas inhumanae feritatis incisuras, quibus in gratiam defunctorum Principum cariores se exenterare tenebantur, Regia auctoritate vetitas, atque damnatas; impietatem apud Populos ab immemorabili præteritam historiarum recordatione inolitam, abolitam; Tempa dæmonum cœsa: Matauimam, hoc est phanum insigne præ multis, expurgatum, & Christo dedicandum reseruatum: Breui spatio octingenta inani numinum simulachra, comminuta; sacrificales eorum lingua Bonzios nunupatos, in Christi mancipia conuersos, reluctantes, Idate vultores, & Faxecura, quem intueris executores, trucidatos; Morum prauitates, corrupelas, asperitates, in bonam frugem mutatas; so-

A lidis editis fidem iuxta S. Rom. Ecclesiam, extra quam non est salus, publicitus commendata; & ut quicunque baptizari vellent, impunè, & absq; Regis indignatione possent; baptizadis premia sunt propria; baptizatis principi Magistratus collati sunt. Quid amplius à Catechumeno? tot prestitit Ezechias. Si sic per Salomonem, de ipsis salute nulla nunc lis supereret. Exulto sanctissime Pater, in tuae Beatitudinis iucunditatibus, non modo, quod Regem excipias, sed quod nunc excipias. Duobus mensibus nondum elapsis, de tua in Beatus Franciscum (non preter morem tuum, sed supra modum) propensione mirabamur; concessisti enim cunctis fidelibus per cunctius orbem, ut 17. die mensis Septembris sacrorum Stigmatum Seraphici Patris officium ritu soleni celebrari posset: Huus affectus ratio ignorabatur, nunc explorata habetur. Par pari referre satagitatis est; quia Franciscus, sacris tuis felicitatibus inclinatus, tibi mel, & apem comparavit; fidem scilicet Gentium, & earum Regem sine aculeo, tu ei gloria pro gloria retulisti. Triginta tribus abhinc annis ex eisdem plagiis ab Occidente, minime minimus Franciscum Regem Bunkerum, Prothasium Regem Arimatum, & Bartholomaeum Ormucum Principem, Christo appositos, ad Gregorium XIII. Ora tores misisse, qui tertio anno postquam à Iapponia discesserant, ad urbem applicuerunt: Vrbs rei nouitatem, & cause pietatis, in caelestium deliciarum hortis esse videbatur. Decebat, ut quo tempore Rom. Pontificio, Romanus presidet, ab Oriente earumdem plagarum deliciae ingeminarentur. Et si aliquando Roma ciue suum re fortiter gesta, romanitate assecutum, Paulum doctorem gentium habuit, aliquando etiam nobilem, & nativa romanitate, et rebus optime gestis. Paulum ductorē gentium habebet: Viderunt oculi nostri, quam magnifice Dominus ultra Iudicem extendat calceamentum suum. Letare, quia tibi datum est, in hoc calceamento pede suauiter admouere. Sed dicit forte aliquis; letandum utiq; letandum; sed magis si prius baptizatus Rex, puncios direxit; letandum, sed magis si ciuitas ad Christianam Religionem properasset: De primo, non est meum definire; In mora periculu esse scie; scio non quilibet esse omnium horarum hominum: scio tamen etiam, Arcam Domini ex lignis levigatis adscendam; unū præ alio comptiore levigationem non postulat? in celandis pretiosis, studia maiora nonne sunt adhibenda? eque ne porphireticus, ac tyburtinus lapis inciditur? equene elaboratum opus in adamante, ut in topatio? Elegantia non quandiu, sed quam bene sint expolita, primò disquiritur. In re tanti ponderis, quo maior Catechismus in capite, eò maior species, maiorq; venustas in mēbris. Principi in summa natandū est aqua, ei non sufficit peritum

B

C

D

E

haberi, oportet insignitè peritum esse. Eximiam fidei eruditionem in Principio Christiana religio postulat. Hac autem, ratione, & vsu comparatur; persistendo disset Rex alios persistere docere. Nonnulli solliciti est pro ritu sacroru omnia parare, nè ad Arā, ut vulgo dicitur, in consultando cunctari contingat? non differt baptizari Idates, baptismum pertusus, sed alto quodam intuitu, in ubiorem segetem agri salutaris. De secundo, tēpestium laudarē accessum, sed serotinū non miror. Sol omnia lustrans ab Oriente incipit, in Occidente definit. Bungari, Arimai, Omurcij, in capite Iaponie regionis (nisi me geographia fecellit) ab occasu solis degūt; Voxij in alio extremo ab oriente; Christus lux mundi nouo usus ordine, primos nouissimos, et nouissimos primos, esse uoluit, ac proinde ab illis, ad Voxios festinauit. Lætemur quod 33. annorū curriculo, vidimus Angelū ascendenrem ab ortu solis, habentem signum Dei viui, per suos annunciaſe Christum Nangasche, ad Occidentalem regionem, & Euāgeliū, sanguinis rubrica confirmasse, & nunc, per eisdem suos, annūciari videamus ad Orientalē, atq; laudari. A Solis ortu vsq; ad occasū, laudabile nomen Domini. In linte illo, in quo Apostolorū Cephas, conuentendo Gentiles, mysticis sub enigmatibus inspexit, sacra referente historia, erant volatilia, quadrupedia, & serpentia terrae; Volatilia cieius, quam serpentia mouentur; Draco, licet alatus, nō ita uelociter sicut Aquila prouocat pullos suos. Video per misericordiā Dei, et incomprehensibilia iudicia eius ex remotissimis orbis partibus ad Christū cōuenisse uolatilia: video conuenire serpentia, et ex enigmatibus, quæ considero, à fine usq; ad finē ueritas attingit; uix linea mediat; Christus utrumq; iugget, et uerq; polus seruuet uni; Veniente, veniente ad te sic à meridie, & aquilone, sicut ab Occidente, & Oriente, Reges, & Populi, & puluerem pedum iſtorum lingent. Syren Amicum nunciat. Totius habitabilis loci, longitudo, oclingentiarum leucarum deserbitur, latitudo, angusta, supra cētum leucas perparum; fides predicata per longū, est etiam predicata per latum. Processus religionis ab Oriente superat processum eius ab Occidente per centum leucas. Totius Imperij conuersionem uidelicet, & letabitur cor tuum. Quamvis autem in negotio salutis pro propera nulla sit cura, dicā tamē, venire nunc Idatē, in meditullio dierū suorum, id est annorū 49. Dei inscrutabili cōfilio, in hac enim mensura perfecta atatis, apud suos, (sibi sapientes uidentur) non uidebitur, (nisi temere) eius conuersio animi esse in re Christiana non exercitati, non abiecti, qua censura primi fideles ab infidelibus despiciabantur. Regis ad exemplū Regnum cōiuersum, ipsum Iaponicū Imperium componendum, spero; Multa prudentiae Principe

A esse Idatē, inter regni suppressa discordie insinuat; strenuissimum Duxem, bella gloriose peracta; Diffissimum, octuaginta millium armatorum continuata, & quotidiana stipendia; Fælicissimum, subditorum, ac finitimorum benevolentia; Potentissimum, vincula duplicitis coniugij, cū filio, scilicet, ac filia summi Iaponiorum Imperatoris: quo fit (& ad postremum dicendorū attinet) vt eū è libentius excipias, teq; beatissimum orbi universo demonstres. Quorsum enim ad te mittit? quorsū excipi postulat? forte, vt ingruente necessitate, illum subsidiarijs copijs adiuues? Ut hōstium eius insolentes impetus cohubeas? vt sua ditioni rebelles compescas? Regium suum (audite Patres purpurei) Regium suū diadema, sceptrum, amictū, sacris his pedibus Idates inclinat. Sacrum (si fieri potest mecum à lachrymis temperatè) sacrum regenerationis lauacrum ibi proficere petit; benedictiones in spiritualibus depositit, sua viscera maternis uisceribus S.R.E. & Paternis Rom. Pontificiū iungi exceptat; Christū in Paulo V. & Paulum V. in Christō genusplexus, & pronus adorat. Regularē propterea ad te venire rogauit, & Principem sibi subiectū, iuxta cor suum misit, nondū quidem tunc baptizatum, sed in itinere baptizandum, prout 17. Februarij, presentis anni, Madriti coram Catholica Maiestate, solemniter baptizatus est, vt eius nuncij spiritu pleni, spiritum redolerent, spiritū erubarent; spiritualia requirerēt, spiritualia referrent. Auis ex Auibus; qualis futurus sit Idates Christianus; Idates Catechumenus indicat. In catechizandis rudibus regula fuit Beati Augustini ad suum Deo gratias primitus explorandam accendentis intentionem, facte nē, an ex corde, spiritu, an levitate accedat: Qualis intentio Idatis? intentio pietatis: Rex enim iste à 12. annis caput Christo affici; à 4. in Christo resici; breui curriculo multū proficit; Christianos excipiens, factus est eorū hospes; Ex hospite, amicus ex amico, discipulus; ex discipulo tutor; ex tute, propagator; ex propagatore, norma, & exemplar Principibus Iaponicis ad Christum adeundum. Apud Principem sibi proximum, qui Christianos in suo principatu admisso, uix patiebatur, accidit vt ille se ab eis lesum censeret; qui tanta indignatione in eos effebuit, vt mille cum oclingetis in carcere simul haberet, morti destinatos; ex quibus aliqui ad securim, aliqui ad suū spēndium adducebantur; Sacerdos vero, & Concionatores ad ambuſionem. Una dierū maximus numerus horū, et illorū expectabatur ad necē. Iam rogus paratus, iā imminent spectaculo popularis multitudo conuenerat, iā flāma uorax ad pabulū extorquebat; Idate, rei cōficius; ab auctore martyrij sola in Christū pietate, omnī animas sibi donari poposcit, obtinuit, eripuit, nō Christo, sed morti, octa

supra

supra viginti exceptis, quos Dei sapientia, ut aque fortiter, ac suauiter sua disponeret, perigem, & gladium sibi in odorem suauitatis assumpit. Nec propterea illum à grauioribus pietatis argumentis, non dum suscepit regeneratio, frigescere, non tepercere permisit. Sed cum Anglorum Batauorumq; oratores, ad Iaponicum Imperatorem eius amiciam postulantes, accesserent, sancte huius sedis beatitudinem inuidentes, inuidentes ei saltem, insidiantes, aduersantes; Idates Imperatore admonet solam Romanam Ecclesiam esse Christi legitimā utorem, non habentem maculam, neque rugam; cuius consilio illis dimissis, ad ineundam societatem, cum Philippo Hispaniarum Rege catholico, huius matris legitimo filio, deflectere maluit: consequentia vestro iudicio, Patres amplissimi, coniecta relinquendo. Roma cogitandum tibi qualis fueris; qualis sis. S. Leonem tantisper audiamus; Que eras magistra erroris, facta es discipula veritatis: Datur ne aliquid apponere? Que eras discipula veritatis, facta es Magistra & mater veritatis; Columna, firmamentum fidei: Iaponia in errore tibi soror, in ueritate fit tibi obsequētissima famula: fiat, ei, fiat dilect filia. Huc usque zelus pietatis apud Iapones peruenit: Hucusq; apud nos peruenire uideamus; ut Idatem Regem catechumenum tuorum numero aggredes. Optimum, Maximum, summum, sanctissimum te confitemur; beatissimus ex eo quem excipi, quando excipi, & quorsū exceptis uix indicare potui; contristor linguam meā, cordi meo non sufficere, quam beatitudinem penè à limine uenerari potui. Prosipe tuū supplicibus Mundi Redempt, qui Ecclesiam tuam B. Francisci meritis fets noue proli amplificas, famulum tuum Idatem, quē Voxijs Regem praefesse voluisti: inter filios adoptionis adscrive, & Apostolicum tuum Paulū, quem Pastorem Ecclesie tue praefesse voluisti, fac semper praefesse feliciter, conserua eum, beatū facias eum in terra; beatum fakturus in Cœlī, et sicut in dimidio militaris clamidis festiuus, et felix aliquādō dixisti, Martinus ad hoc catechumenus, hac me veste contexit; Ita in Regia huius, quem suscipit, clamide, per Paulum tuū festiuē, ac feliciter dicere audiamus. Idates ad hoc catechumenus hac me gloria superuestiuit, &c.

Ad hanc orationem à Reuerendiss. D. Petro Stroza, summi Pontificis nomine, in hęc verba responsum est.

PETRI STROZAE S. D. N. SECRET.

Apostol. Domestici responso.

Ivcundissimum S.D.N. nuncium attulisti, oratores, pte, ac religiose Dei sacerd. Ludouice, & Eques genero Philippe Faxecura Idatē Masamune Regem Voxij, cuius tā latum inter Iaponicos Imperium, tā ample, ac ualida copia, atq; vires, adeò firma praesidia, cum ex continuo,

A expeditoq; belli apparatu, tum ex arctissimo, ac duplo cum summo Iaponie Rege affinitatis vinculo; succensum diuini amoris ardore, christianā fidem recipisse, & ad hoc catechumenum, fidei propagationem, uerumq; Dei cultū apud suos summo zelo curauisse, ac vos eadē de causa ad S. Apost. Sedem legauisse. Gaudet summopere sanctitas sua, & Deo gratias ingentes agit, quod ministerij sui Apost. tempore, Christi Domini Euangelium feliciter audiri in orientalibus Iaponie partibus cōperit, eiusq; rei Nuncium allatum esse trigesimo tertio anno postquā ex occidentalibus illius ampl. Insule regionibus primi Christianorum ad summum Pontificem legati Nauem concenderunt.

Quasi uero spes, qua affulserat absoluendi per totum terrarum orbem predicationis euangelicae circulum, adimpleri, ac perfici debuerit mysteriosa annorum periodo, qua humani generis Redemptor in terri peregrinari dignatus est.

Diuina igitur misericordia fretus S.D.N. utiq; sperat, Regem Idatem quantocue candidam ex fonte sacri baptismatis & sancte sumpturum, sicut ad eius anime salutem illū efficacissimē hortatur.

Qua fiducia amantisimē recipit unā cum his uenerabilibus fratribus suis S.R.E. Car. hanc eius pie & voluntatis declarationem, delatūq; per vos sibi, ac S. Apost. fedi obsequium, ac venerationem.

Et Deum totu cordis affectu precatur, ut per immensam eius bonitatem perficiat, quod per infabiliem suam clementiā in Rege Idate incepit, nihil & ipse intercepit, et missarius, ut quantū cum Dño fieri poterit, ipsius Regis pijs, ac iustis desiderijs sati faciat, subiectoru, ei populu spirituali solatio opportune propiciat. Sic me uobis responius.

Post hac denū legati accesserunt pedes sancti iterum osculaturi, quibus reverenter & deuotè osculatis Pont. benigne eos excepti, praecepitq; ut sub. tuis Baldachinum, et supra scabellum, in quo sedes Pont. existebat ad dextrum latus persisterent, do nec Religiosi Comites prefati Reuerendiss. Patr. Ludouici Soteli Legati, ac omnes de familia excellentissimi Domini secularis Legati singillatim numero & viginquinque beatissimos Domini Nostrī pedes oscularentur. Quo facto, Pontifex Stola dimissa, Legatis beneuole inspectis, benedictionem largitus, in Palatio se recepit, & Legati sacrum Cardinalium Collegium venerantes, ac singula singulis deuota oscula præbentes hilariiter, ac magno pietatis affectu ab ipsis excepti, honoratique fuere. Deinde deposito regio indumento, magno cum comitatu, & vniuersali congratulatione Ecclesiam Principis Apostolorum ingressi, ibi singulari pietate, ac deuotione Deo gratias agentes, Beatorum Apostolorum Petri, et Pauli sacra corpora venerati, ad Conuentum Araceli, cum eodem comitaturegressi sunt.

Hic